

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
Ústav pro dějiny umění
2018
Dizertační práce

PhDr. Lenka Šimková

Akční umění, land-art a fotografie jako (ne)spolehlivý svědek

Posudek vedoucí práce

PhDr. Lenka Šimková nastoupila do doktorského studia v akademickém roce 2016/2017. Od počátku systematicky plnila své studijní povinnosti, v prvním roce odevzdala první písemnou práci s titulem *Specifika fotografické dokumentace akčního umění a land-artu v porovnání s tradičními performativními uměními (divadlem a tancem)*, absolvovala zkoušku z angličtiny a českého umění. V dalším akademickém roce 2017/2018 složila zkoušku z filozofie na základě písemné práce *Otázka pravdivosti fotografie v díle Rolanda Barthesa a Georgese Didi-Hubermana*, odevzdala teze a druhou písemnou práci z oboru s tématem *Re-enactment děl akčního umění*, a složila zkoušku z evropského umění. V akademickém roce 2018/2019 složila státní zkoušku. Nezanedbatelnou a záslužnou součástí jejích odborných aktivit se stala organizace úspěšných přednáškových cyklů na různá témata dějin umění v angličtině pro zahraniční studenty FFUK, kterého se účastnila i jako přednášející, a do něhož se zapojuje řada dalších doktorandů našeho ústavu. V průběhu pandemických let 2020 a 2021 se věnovala psaní dizertační práce, kterou odevzdala v prosinci 2021. Studium nepřerušila ani v souvislosti s mateřskými povinnostmi – v jeho průběhu se stala dvakrát matkou, a text vznikl na základě dlouhodobé soustředěné práce.

Ve své dizertační práci se PhDr. Lenka Šimková zaměřila na zkoumání specifik a limitů dokumentace akčního umění a land artu. Nebylo snadné vymezit si prostor, který by v době značné obliby akčního umění jako předmětu studia byl dostatečně nezpracovaný. Šimkové se ale myslím podařilo nalézt východisko v hledání různých rolí fotografie při zachycování „útržků skutečnosti“, a to nejen v rámci samotného akčního umění, ale i na základě konfrontace s jinými obory, především s divadlem a tancem, v nichž pohyb, prostor, mizející unikavá situace, paměť a obecně čas hrají zásadní roli. Zároveň nezůstala jen v současnosti (a poválečné minulosti) akčního umění a land artu, ale komparativní materiál pro své úvahy o (ne)spolehlivosti fotografie, resp. o způsobech manipulace s realitou nalézala i v raných letech tohoto média. K tématu ji jistě alespoň zčásti dovedl předchozí odborný zájem o akční a land artovou tvorbu Zorky Ságlové, jejíž efemérní charakter je uchován právě prostřednictvím fotografické dokumentace.

Práci strukturuje do sedmi kapitol, v nichž jednak definuje různé podoby asistence anebo absence fotografie v procesu vzniku performativního uměleckého díla, definuje její specifika na jedné straně v porovnání s divadelní fotografií a na druhé straně v protikladu k dokumentaci hmotných klasických artefaktů. Především se ale věnuje filozofickým a sociologickým aspektům vnímání fotografie a její významné spoluúčasti na recepci děl akčního umění, resp. land artu, která především díky fotografiím unikají své časovosti a kde se zároveň fotografie stává nejen důležitým záznamem, ale daleko spíše interpretem a spoluvůrcem budoucího sdělení. Díky pozornému čtení samotného média v kombinaci s rozsáhlým objemem odborné literatury a dalších zdrojů se Šimkové podařilo zdařile prozkoumat roli fotografie v rozpětí od dokumentu po vytváření nové interpretační roviny, a v zneklidňujícím napětí mezi pravdivostí a iluzí.

Dizertační práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji jako prospěla.

prof. PhDr. Marie Klimešová, PhD

9. února 2022